

SUMMANJOEN SAUKKOHAVAINNOT 2026

Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n tutkimusraportti no 725/2026

Enni Väisänen ja Eveliina Piispanen

Euroopan unionin
osarahoittama

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

RAIJA JA OSSI
TUULIAISEN SÄÄTIÖ

ISSN 2670-2185 (verkkojulkaisu)

TIIVISTELMÄ

Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n Summanjoen kunnostushankkeessa on tehty muiden töiden ohessa havainnot saukoista vuonna 2026 Summanjoen valuma-alueella. Saukkohavainnot kirjattiin ylös tukemaan muita luontokartoituksia alueella.

Summanjoen vedenlaatututkimusten yhteydessä tehtiin saukkohavainnot yhteensä neljällä alueella: Sippolanjoella, Humaljoella, Keisarinkoskella ja Kangaslammenojalla.

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO.....	1
2. SAUKKO SUOMESSA	1
3. AINEISTO JA MENETELMÄT.....	2
4. TULOKSET JA TULOSTEN TARKASTELU.....	3
5. YHTEENVETO	4
VIITTEET	5

1. JOHDANTO

Summanjoen kunnostushanke on Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n (KyVy) hallinnoima vuosina 2024–2026 toimiva hanke, jonka tavoitteena on käynnistää Summanjoen valuma-alueen ennallistamisia ja kunnostuksia. Tavoitteena on palauttaa joen ekologinen tila hyvälle tasolle turvetuotannon sekä muiden maa- ja metsätalouselinkeinojen vaikutuspiirissä olevilla vesialueilla. Samalla hankkeessa pyritään kehittämään jälkikäyttöä tuotannosta poistuville turvetuotantoalueille. Hankkeen tavoitteena on suunnitella tehokkaita vesiensuojelukosteikoita sekä vesienpalautuksia kuormituksen kannalta keskeisille alueille.

Summanjoen vesistöalue (13) kuuluu pääosin Kymenlaaksoon lukuun ottamatta valuma-alueen itäisiä latvoja Luumäellä, jotka kuuluvat Etelä-Karjalaan. Valuma-alue sijoittuu Kouvolan, Haminan, Kotkan ja Luumäen kuntien alueelle. Summanjoen vedenlaatu on pysynyt vuosikymmeniä matalan tyydyttävällä tai välttävällä tasolla koko valuma-alueella. Ravinteiden korkea määrä on suurelta osin maa- ja metsätaloustoimista johtuvaa, mutta myös haja- sekä loma-asutus rehevöittävät jokea. Lisäksi Summanjoella havaitaan suuria sadantaan liittyviä virtaaman vaihteluja, jotka puolestaan lisäävät maan eroosiota sekä ravinteiden ja kiintoaineksen siirtymistä vesistöihin. Summanjoen jokiosuuksista mikään ei ole saavuttanut hyvää ekologista tilaa.

Summanjoen kunnostushankkeeseen kuuluvien Summanjoen vedenlaatua selvittäviä tutkimuksia tehdessä havaittiin Summanjoen valuma-alueella saukkoja. Havainnot tehtiin sivuhavaintoina, eikä saukkoja systemaattisesti kartoitettu. Tehdyt havainnot koettiin kuitenkin hyödylliseksi dokumentoida myöhempää käyttöä varten.

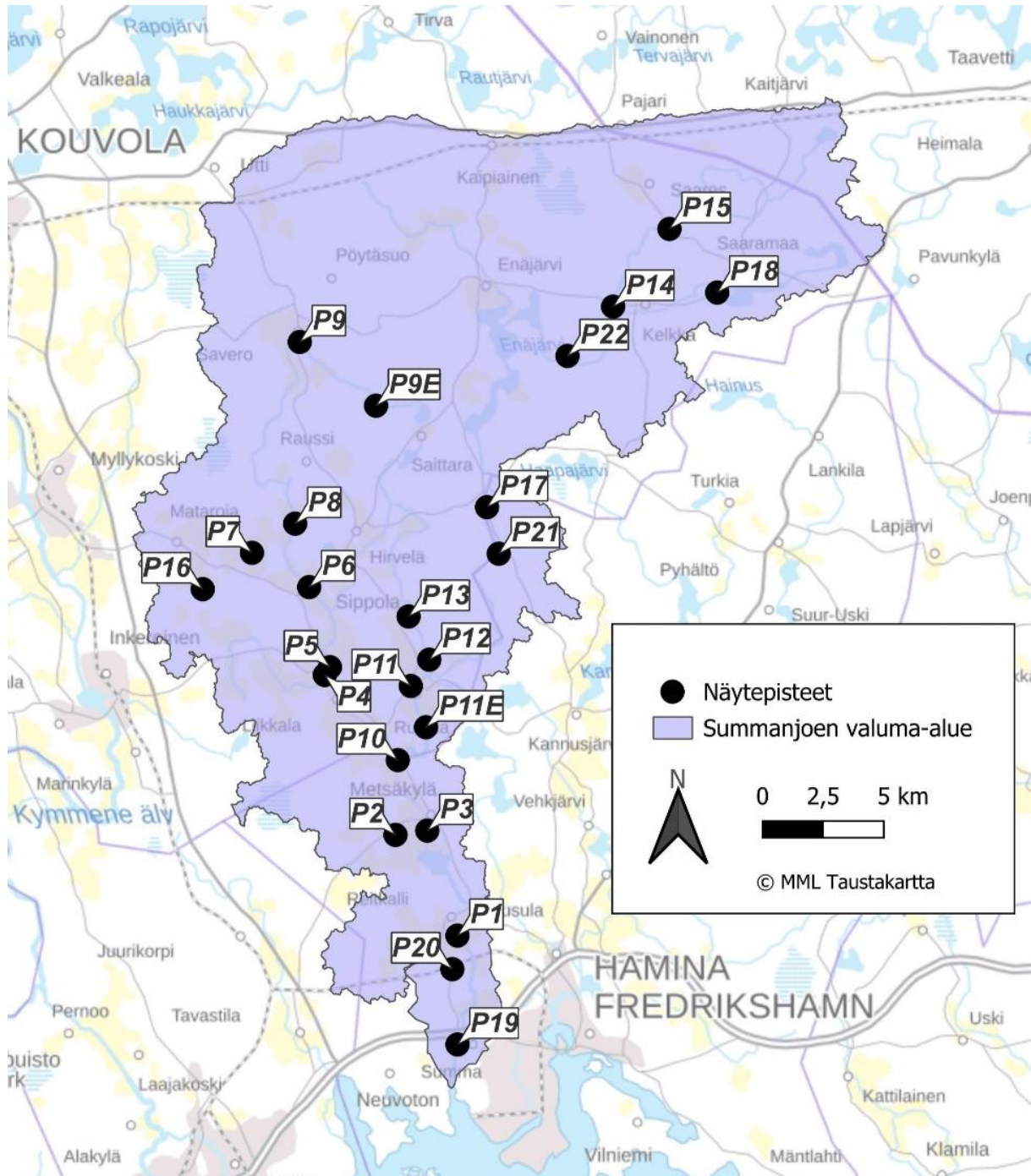
2. SAUKKO SUOMESSA

Saukko (*Lutra lutra* [Linnaeus, 1758]) on vesielämään hyvin sopeutunut näätäeläin. Lajia tavataan niin Euroopassa, Aasiassa kuin Afrikassakin. Suomessa saukkoa tavataan koko maassa (Sulkava 2017). Suomen saukkokantaan on vaikuttanut käyttö turkiseläimenä ja kanta romahtikin ennen lajin rauhoittamista. Nyt kanta on jo hyvin elpynyt ja uusimmassa Suomen uhanalaisuusluokituksessa laji on määritelty Suomessa elinvoimaiseksi (Hyvärinen ym. 2019).

Saukon elinpiiri voi olla hyvin suuri erilaisten vesistöjen rannoilla ja saukko käyttää ravintonaan pääasiassa kalaa ja sammakkoeläimiä. Saukon elinpiirinä toimii kapeahko rantaviivan läheisyydessä oleva vyöhyke kuivan maan ja syvän veden välissä. Vaikka saukko voi toisinaan liikkua pitkiäkin matkoja niin maalla kuin vedessä, keskittyy sen elämä pääosin rantakaistalle. Ravinnon saatavuus hankaloituu talvisin ja talvella saukko onkin riippuvainen sulana säilyvistä vesialueista.

3. AINEISTO JA MENETELMÄT

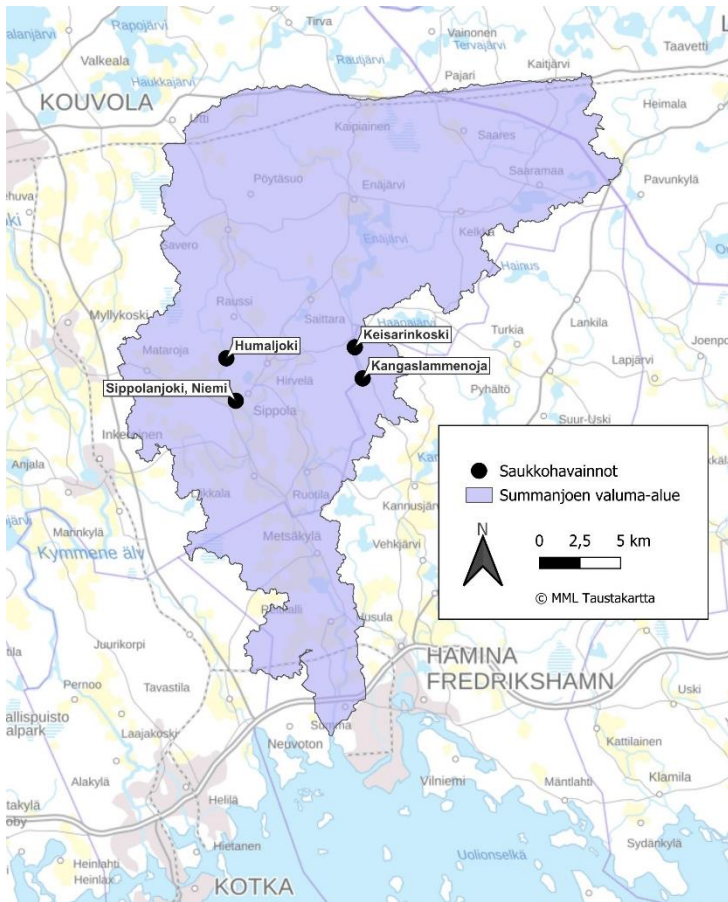
Summanjoen kunnostushankkeen puitteissa tutkittiin Summanjoen vedenlaatua 24 näy-
tepisteellä vuosina 2024–2026 (Kuva 1). Näytteenottojen yhteydessä havaittiin osalla näy-
tepisteistä saukon jälkiä. Tammikuussa 2026 vesinäytteenoton yhteydessä havaitut sau-
konjäljet kuvattiin. Kuitenkaan tassun jäljen tai mahaliu'un jäljen leveyttä ei mitattu.

Kuva 1. Summanjoen vedenlaatutarkkailun näytepisteet.

4. TULOKSET JA TULOSTEN TARKASTELU

Summanjoen alueella havaittiin saukkojen jälkiä neljällä paikalla: Sippolanjoella, Humal-

joella, Keisarinkoskella ja Kangaslammenojalla (Kuva 2, Taulukko 1). Havainnot tehtiin 7.-20.1.2026. Saukon jäljet havaittiin jäällä, vesinäytepisteen läheisyydessä, avoimena pysyneellä virtapaikalla (Kuva 3). Jäljet koostuivat pääosin tassun jäljistä, mutta Keisarinkoskella havaittiin myös mahaliuku. Näytepisteistä Humaljoki ja Sippolanjoen Niemi sijaitsevat reilun kolmen kilometrin etäisyydellä toisistaan, saman uoman varrella. Siten kyseisillä alueilla tehdyt jäljet voivat kuulua samalle saukolle. Myös Keisarinkoski ja Kangaslammenoja ovat vain muutaman kilometrin etäisyydellä toisistaan saman uoman varrella, joten näilläkin alueilla on voinut liikkua sama yksilö.

Kuva 2. Saukkoja havaittiin neljällä virtapaikalla tammikuussa 2026.

Taulukko 1. Saukkohavaintojen koordinaatit.

Näytepiste	Näytepisteen nimi	ETRS-TM35FIN
P6	Sippolanjoki, Niemi	6733307-499259
P8	Humaljoki	6735913-498698
P17	Keisarinkoski	6736597-506603
P21	Kangaslammenoja	6734674-507081

Kuva 3. Saukon jälkiä Summanjoella tammikuussa 2026. A) Humaljoki, B) Keisarinkoski, C) Kangaslammenoja, D) Sippolanjoki, Niemi.

5. YHTEENVETO

Summanjoki toimii elinympäristönä myös Suomen alueella elinvoimaiselle, mutta muualla maailmassa silmälläpidettävälle lajille, saukolle. Saukkoa uhkaavia asioita Suomessa ovat liikenne, ympäristömyrkyt, kalanpyydykset ja lisääntymispaikoilla liikkuvat koirat.

Summanjoella saukkoja havaittiin näytteenoton yhteydessä neljällä paikalla. Havainnoista erottuu kaksi selkeää saukon esiintymisaluetta: Sippolanjoen ja Humaljoen alue sekä Summanjoen Keisarinkosken alue. Saukon esiintymispaikkojen läheisyyteen on

suunniteltu Summanjoen kunnostushankkeen puolesta kunnostustoimia, joilla parannetaan Summanjoen tilaa. Kunnostusten odotetaan parantavan myös saukkojen elinolosuhteita.

VIITTEET

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Sulkava, R. 2017: Saukko (*Lutra lutra* Linnaeus, 1758). – Julkaisussa: Nieminen, M. ja Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittely. Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.